

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

II. Quid sit ubi, & quomodo distinguatur à loco locato, & cæteris
connotatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

DISPUTATIO TERTIA.

De Loco Intrinseco & Extrinseco.

DUBIVM I.

Quid sit Locus Extrinsecus.

RESOLUTIO.

Dico locus Extrinsecus juxta Aristotelem lib. 4°. Physic. textu 42°. est ultimus terminus continentis; sive ut alii: est ultima superficies corporis ambientis. Additur quidem communiter post Aristotelem, immobilis: sed vel dicendum Aristotelem ibi definire locum extrinsecum intrinsecè locatum; vel si definiatur locus extrinsecus prout opponitur intrinseco particulariter, ista omnino onitti debet; nec puto locum extrinsecum aliter à vase distingui debere quàm in eo, quòd locus extrinsecus in motu mobile non comitetur; vas autem comitetur juxta illud D. Thomæ lib. 4°. Physic. lect. 6^a. ubi ait, *vas & locus in eo differre videntur, quòd vas transmutetur; locus autem non.* Ratio autem est, quia loci extrinseci immobilitas loco extrinseco ut tali non convenit, siquidem nulla superficies ita corpus ambit, ut per Deum secundum se moveri non possit; inò superficies ultima aëris ambientis turrim, continuò movetur ac mutatur; sed ut locatur intrinsecè per *ubi*, quòd quia semper servat eandem distantiam & propinquitatem ad *ubi* alia Univerſi, in Oriente v.g. Occidente, Meridie & Septentrione, & Centro terræ, dicitur immobile: unde admitti non debet, quòd docet P. Comptonus Physic. Disp. 32. sect. 2. nempe, aquam, quæ in eodem vase ab uno loco in alium deferretur, non mutare locum extrinsecum realem, sed correspondentiam ad spatium imaginarium, sic ut commune illud affirmat, *quidquid movetur mutat locum*, intelligatur de loco intrinseco: admitti (inquam) non debet; quia inprimis est contra Aristotelem & Divum Thomam supra; deinde id est locum extrinsecum realem confundere cum vase; quòd est contra sensum communem omnium dicentium, vase de cavea in caveam translato, vinum mutasse caveam & locum extrinsecum, haud secus quàm si sine vase ad caveam aliam miraculosè vel aliter translatum esset.

DUBIVM II.

Quid sit *ubi*, & quomodo distinguatur à loco locato & cæteris connotatis.

RESOLUTIO I.

Dico 1°. *ubi*, est fundamentalis præsentia rei in loco: sive ratio formalis per quam res constituitur in esse existentis potius hîc, quàm alibi.

RESOLUTIO II.

Dico 2°. *ubi* distinguitur realiter à loco & locato.

iv. Probatur; quia potest esse hic locus, & hæc res, & interea res non esse in hoc loco; ergo *ubi* est aliquid realiter distinctum & superadditum loco & locato: probatur consequentia; quia alioqui idem simul esset, & non esset.

v. Nec dicas 1°. præter locum & locatum requiri præsentiam sive coexistentiam utriusque; nam, vel agis de præsentia seu coexistentia formali, vel de fundamentalis? fundamentalis non potest esse solus locus & locatum (vt vidimus) formalis verò præ-

supponit fundamentalem, quam dicimus esse aliquid realiter distinctum à loco & locato: eodem modo rejicias alias similes multorum locutiones, ut quòd *esse hîc* sit dicere talem respectum seu habitudinem ad quinque puncta mundi.

vi. Nec dicas 2°. *ubi*, seu *me esse hîc*, nihil aliud esse præter locum & locatum & negationem essendi alibi; quia illa negatio (præterquam quòd sit impertinens; quia possum esse hîc & non habere negationem essendi alibi. ut si per Deum essem hîc & alibi) debet in aliquo fundari: non quidem in hoc loco & hoc locato; quia potest utrumque existere, & non haberi *esse hîc*, aut *negatio essendi alibi*, ut v.g. si sum Romæ: deinde per motum localem perdo hanc negationem essendi alibi; unde peto per quid destruat? non enim per locum & locatum, quia cum illis consistere potest; ergo per aliquid à loco & locato realiter distinctum; igitur negatio ista, in isto, à loco & locato realiter distincto, fundari debet.

RESOLUTIO III.

Dico 3°. *ubi* non distinguitur realiter à motu locali; qui 1°. nihil aliud est quàm adductio ad locum; permanens, si ad unum; successiva si ad plura successivè, prout adversarii de productione *ubi* philosophantur; qui 2°. distinguitur à prima rei productione, non secus ac productio *ubi* illius; cum hoc tamen discrimine, quòd in sententia adversariorum hæc sit à re jam producta (quod ut absurdum infra impugnabitur) in nostra, à concausis ipsius rei concomitantè ad primam rei productionem, de quibus infra.

viii. Probatur 1°. quia totum, quòd adversarii dicunt de *ubi*, dicere possum de motu locali, ergo, &c. Probatur antecedens, quia cum motus localis secundum adversarios terminetur ad *ubi*, non est minùs determinatus ad essendum hîc, & non alibi, & consequenter ad constituendum mobile hîc potius, quàm alibi, quàm ipsum *ubi* ad quòd terminatur: deinde idem dicere possum de motu ut primà rei adductione ad locum, quòd adversarii dicunt de prima rei productione, ut sui *ubi* productione; sed de hac ut prima sui *ubi* productione dicunt esse determinatam ad essendum hîc & non alibi; ergo & de illo ut primà rei adductione ad locum dicere poterò esse determinatum ad essendum hîc & non alibi. hoc assumptum patet, quia nihil impedit ut solutione objectionum constabit; unde *ubi* à motu locali realiter distinctum est omnino superfluum.

ix. Probatur 2°. non est potior ratio admittendi *ubi* realiter distinctum à motu locali, quàm unionem realiter distinctam à generatione; sed hæc non datur realiter distincta à generatione, ergo nec illud *ubi*, &c. Probatur major, quia sicut hæc est sui & extremorum unio, ita motus localis est sui & corporis locatio; minor probata est supra.

x. Confirmatur 1°. idem est motus localis, vitalis & non vitalis ex parte termini; sed motus localis vitalis non habet terminum realiter à se distinctum, (ut constabit à pari ex dicendis de intellectiois, visionis, volitionis, &c. termino in libris de Anima); ergo nec motus localis non vitalis: consequentia est Aristotelis 3°. Physicorum textu 59. ubi

ubi dicit corpus per motum non mutari intrinsecè, quia solâ latione, nihil quod insit, mutatur: item & D. Thomæ 1°. p. q. 11°. art. 3°. & de potentia ac malo q. 16°. art. 10°. ubi docet per alios motus mobile mutari in aliquo intrinsecò; per motum verò localem solum acquirere locum extrinsecum, ergo, &c.

xI. Confirmatur 2°. ex opposita sèntentia sequuntur multa absurda, 1°. quòd posset creatura existere, quæ tamen nec esset distans; nec indistans positivè ab ullo corpore mundi: 2°. quæ nec esset extensa, nec inextensa positivè: 3°. posset esse corpus, quod nec haberet partes extra partes, id est diverso loco positas, nec intra partes, id est in eodem loco penetrativè positas; item, quod nec intra, nec positivè extra mundum esset existens: ratio est, quia hæc omnia fundari debent in ubi seu existentia in loco aut præsentia locali, ut consideranti patebit, ergo, &c.

xII. Hæc absurda (nescio quo famelico appetitu) devorant, Vasq. Phys. disp. 118. Ovid. Phys. contr. 15°. Moncæus, Mæratius, Poncius, & alii; illa autem respiciunt Suarez, Arriaga, & omnes alii communissimè, dicentes creaturam posse quidè existere sine omni ubi distributivo, non tamen sine omni collectivo; sed & contra hos hæc stat ratio; ubi productio est naturâ posterior creaturâ productâ in horum sèntentiâ, ergo potest creaturâ productâ, ubi productio impediri.

xIII. Adde ex opposita sèntentia sequi & aliud absurdum; quod devorare non potuit P. Ovidius, debet tamen, velit nolit: sequitur enim dari posse creaturam aliquam, quæ non sit Deo præsens positivè, cuius contrarium esse veritatem catholicam colligitur ex Vasquez 1°. p. disp. 28°. cap. 4°. Deus enim (utpote immensus) est penetrativè in omnino, & è converso omne ens penetrativè in ipso; quia non videtur unum intelligi posse sine alio: quod autem id sequatur, sic probo; vel illa creatura esset Deo positivè præsens per ubi superadditum, vel per suam entitatem? non primum; quia supponitur per Deum impediri omne ubi superadditum: neque etiam per suam entitatem; quia sicut creatura à Deo solo pendet per productionem realiter à se distinctam, licet Deus sit ex essentia sua determinatus, ut illam habeat à se dependentem, eò quòd sit indifferens ut à Deo solo, vel Deo simul & creatura pendeat; ita Deo soli præsens esse debet per ubi realiter à se distinctum, licet Deus sit ex natura sua determinatus ut illi præsens sit & eam penetret; eò quòd sit indifferens ut Deo soli, vel Deo simul & creaturæ (ut fatetur) præsens sit. Hinc sèntentia nostræ opposita, meritò alicui videri posset minus tuta.

xIV. Objicies 1°. præsentia, quam post motum habet mobile cum loco extrinsecò, oportet assignare fundamentum existens; sed illud non potest esse aliud, quàm ubi productum per motum, ergo, &c. Probatur minor, quia illud non potest esse locus & locatum; quia possunt esse, & non esse præsentia; nec etiam motus; quia, vel non est primo instanti, quo res ubicatur, vel pro aliis instantibus, quibus res ubicatur, transit, & ipso instanti, quo transit, potest locatum à Deo aliò transferri, ergo, &c.

xV. Respondeo eò necessà majore, negando minorem; ad ejus probationem distinguo assumptum pro secunda parte, illud non potest esse motus quatenus desertio terminorum à quo, sive quatenus acquisitio terminorum, quos acquisivit. & deseruit, concedo assumptum; ratio est, quia ut sic transit, & non existit: quatenus acquisitio hu-

jus termini ad quem & adductio præcisè ad hunc locum, qui perseverat & permanet, nego assumptum; is enim non transit, sed perseverat donec mobile aliò moveatur; quia de motis partibus, eodem modo philosophandum est, ac in sèntentia adversariorum de productionibus plurium ubi successivè, è quibus ultimi ubi productio remanet: hinc, ad istius assumpti probationem, distinguo assumptum pro prima parte; vel non est productio rei ad nova loca, concedo assumptum; prout est adductio rei ad primum locum, nego assumptum. Ex his

xVI. Collige motum, ut est adductio rei ad primum locum, posse naturaliter fieri in instanti; quia non est necessarium, motum localem semper præsupponere terminum à quo positivum, magis quàm sit necesse localem motum semper dicere terminum ad quem positivum; sicut enim finis motus localis non dicit terminum positivum, ita nec initium motus localis dicit necessariò terminum à quo positivum; non potest tamen naturaliter fieri in instanti ut adductio ad plura loca; quia res nequit esse naturaliter in pluribus locis.

xVII. Objicies secundo, omnis motus realis debet habere terminum à se realiter distinctum; sed motus localis est talis; ergo habet terminum realiter à se distinctum, qui commodissimè assignatur ubi; probatur major, in calefactione, frigeactione, ignitione, &c. ergo, &c.

xVIII. Resp. negando majorem; contrarium enim patet in actibus vitalibus, unionibus modorum, &c. quæ sunt sui ipsius productio: ad probationem autem majoris, Respondeo esse disparitatem; quia scilicet calefactio, frigeactio, ignitio, &c. nullo sensu percipiuntur; nam experientiâ non scimus, an frigus, calor, ignis, &c. à solo Deo producta sint, an à sola creatura; termini verò earum productionum, ut frigus, calor, ignis, &c. aliquo sensu percipiuntur; unde, ne de eodem verificentur contradictoria, scilicet percipi, non percipi aliquo sensu, dicendum est, illas actiones habere terminos à se realiter distinctos; & idem dicendum consequenter de productione cuiuslibet entis non modalis perfectioris; nam si hæc imperfectiora possint pendere & non pendere ab hoc suo principio creato, à fortiori poterunt perfectiora; quia verò ubi nullo sensu percipitur magis quàm ejus productio, ut videbimus infra, & imperfectius est calore, frigore, &c. non habemus fundamentum dicendi, quòd à sua actione, seu motu locali, realiter distinguatur.

xIX. Objicies 3°. Aristoteles lib. 6. Physic. dicit motum localem terminari ad ubi, sicut alteratio terminatur ad qualitatem; sed alteratio terminatur ad qualitatem tanquam terminum realiter distinctum; ergo & motus localis ad ubi tanquam ad terminum realiter distinctum.

xx. Respondeo Aristotelem solum velle loco citato, tam haberi ubi per motum localem, quàm habeatur qualitas per alterationem; alioqui enim hîc contradiceret loco supra n. 10. citato; neque ly sicut potest intelligi de sicutitate quoad modum producendi; alioqui, contra experientiam & ipsos adversarios, verum esset, motum localem terminari ad ubi tanquam formam, subjectum intrinsecè sensibilibiter mutantem, sicut alteratio terminatur ad qualitatem tanquam formam subjectum intrinsecè sensibilibiter mutantem; cur enim

minùs hoc modo explicarem illud *sicut*, quàm modo nobis objecto.

xxi. Objicies quarto, non est ratio, cur potius ubi identificetur motui locali, sive adductioni ad locum, quæ sit à causis rei, quæ ubicatur, quàm res productioni; sed huic non identificatur, ergo, &c. Probatur minor, quia ubi productum successivè est successivum; prima autem reproductio, ex præmissis à nobis supra, est permanentis, ergo, &c.

xxii. Respondeo negando assumptū; tum propter rationem, quæ adfertur pro probatione minoris, juxta quam prima rei productio manet eadem, licet res mutetur quoad locum; tum quia alioqui nihil naturaliter unum locum mutare posset in alium, magis quàm se producere possit, aut unam sui productionem in aliam mutare, quod non posse, est in confesso apud omnes, alioqui Angelus se creare posset, ut consideranti patebit.

xxiii. Objicies 5°. existentia formalis in tempore, sive duratio, non distinguitur realiter à rei productione, vel saltem à re existente & tempore; ergo neque existentia formalis in loco ab Angeli productione, vel saltem ab Angelo existente & loco.

xxiv. Respondeo 1°. 2^{am} quidem partem assumpti esse veram; nam ideo, quia non est possibile nisi unum tempus simul, per hoc quod æternitas Dei existit & dies hodierna præcisè, Dei æternitas ei coexistit, & indifferentia, quam habet ad coexistendum diei crastinæ vel hodiernæ, tollitur, sine alio superaddito: unde etiam creatura per hoc quod existit & dies hodierna præcisè ei coexistit, & indifferentia, quam habet ad coexistendum diei crastinæ vel hodiernæ, tollitur, sine alio superaddito, quod tantò verius esse debet quòd ly *existens* præfixum, dum existit tempus, v. g. dies hodierna, non possit accipi neutraliter sive abstrahendo ab existente nunc vel tunc; quia ipsum tempus existit, quòd ly *existens* formaliter determinatur ad esse verbum, ut patet ex æternitate Dei ad hodiernam diem comparata: unde nonnulli, qui durationem identificant productioni rei, non satis cauti, suam deserendo, & nostram amplectendo sententiam, dicunt *rem existere*, sive *res existit*, propriè esse aliquid præsentis temporis, nec rectè dici aliquid actu existere, quod præsentis tempore non existit.

Respondeo secundo primam partem assumpti esse falsam, 1°. quia non est ratio, cur potius rei productioni, quàm rei existenti & tempori existenti duratio identificetur; nam sicuti, si existit productio rei & tempus, ei coexistit productio rei, quia non potest esse nisi unum tempus simul; ita si existit res (sub qua etiam numeratur productio; ut tantò clariùs disparitatis ratio deficiat) ei coexistit res, quia non potest esse nisi unum tempus simul; vel, sicuti hoc ipso quòd productio rei existit, durat (ut alii loquuntur) uno instanti simul, ita hoc ipso, quòd res existit, uno instanti durat simul, ob rationem à nobis allatam: secundo, quia, vel volunt durationem identificari productioni existenti soli, vel simul productioni & tempori; si 2^{am}, non est ratio cur minùs tempori, quàm rei productioni identificetur, ac proinde malè dicunt rei productioni identificari; 1^{am} autem est falsum, quia esset hic sensus, productio rei existit, & non existit tempus, quod puto involvere

contradictionem ob præmissa. 3°. quia sic (quod voluit) rei conservatio esset essentialiter successiva, cur autem potius quàm res conservata? non dicunt; & cum adstruant consequenter eam continuò mutari, pro rei cujuslibet conservatione (saltem absente ejus causà creatà) ad Deum conservantem unicum sine necessitate recurrere debent, quod est absurdum. Vnde dissimulatò assumptò, ad consequentiam,

xxv. Respondeo esse disparitatem, in eo, quòd, quia simul existere possunt plura loca, quorum uni Angelus coexistere possit formaliter, ita ut alteri non coexistat, existentia formalis in loco ab ipso & loco realiter distinguitur; è contra verò, quia simul existere non possunt plura tempora, quorum uni Angelus coexistere possit, ita ut alteri non coexistat, existentia formalis in tempore ab Angelo & tempore realiter non distinguitur.

DUBIUM III.

Quot sint ubi in corpore, sive quibus corporis partibus competat ubi proprium.

RESOLUTIO.

xxvi. **D**ico, non est nisi unum ubi materiæ, vel substantiæ (si basis) eorum omnium, quæ existunt in materia vel substantia ut suo subjecto naturali informationis. Est contra Suarezem, Rubium Tract. de loco q. 6^a. qui alibi contrarium docuerat, Arriagam, Oviedum, Averlam, Poncium, &c.

xxvii. Probatur, quia unum sufficit, ergo, &c. probatur antecedens, quia juxta Arist. hic lib. 4°. text. 32°. *ea, quæ sunt in corpore, ut albedo, scientia, &c. nec moventur, nec sunt in loco per se, sed per accidens, ratione ejus in quo sunt.* Cur autem materia dicatur esse in loco per se & non per accidens, vel è contra cur formæ dicantur esse in loco per accidens & non per se: Ratio est, quia materia per se movetur utpote subjectum universale omnium formarum, ac per consequens motus; formæ verò per accidens, & propter unionem ad subjectum, quod per se movetur: cum eo tamen stat, quòd illæ formæ supernaturaliter extra omne subjectum conservatæ, sint in loco per se; quia ut sic virtute divinâ, induunt quodammodo naturam mobilis per se, ut patet.

xxviii. Confirmatur 1°. sicut formæ sunt tantum & sufficienter quantæ naturaliter per accidens & quantitate ipsius materiæ, ita sunt tantum & sufficienter ubicatæ, sive in loco naturaliter per accidens & ubicatione ipsius materiæ: vel sic, sicut ad esse quantum quantitativè formis sufficit illas esse materialiter & ratione quantitatis subjecti determinatas, ita ad esse ubicatum in formis sufficit illas esse materialiter & ratione ubicationis materiæ determinatas; nec plura ubi materiæ & formarum videntur naturaliter possibile, quàm plures quantitates materiæ & formarum, ob eandem rationem.

xxix. Confirmatur 2°. impossibile est formas illas existere in materia ut subjecto suo naturali informationis existente hic, & non esse hic; ergo ubi materiæ sufficit ut sint hic, & cetera superfluum, & sine necessitate multiplicatur.

Dices